١٢٧٧–ՌԵԳԻՒԼ ԱԽԵՐ – ١٣–ԱՐԱԹՈՒՐԳԱ

ՍԿԶԲԻԶԻՆՃԻ–ՍԿՆԵ ՆՈՒՄԵՐՈ–368–ՃՈՒՄԱԱ ԷՐԹԷՍԻ–15–ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ–1860

ԱԱԹԲՐԱՆԿԱ–27–ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ–1860

ՍԷՃՄՈՒԱՑԸ

Իշխող Մէճմուայը Հավատիս, հէր հաֆթա ճուամա Էրթէսի կիւնէրի տաղթելուճագ տէր։

Սենէսի բէշին օլարագ, Գայիմէ	150	ղուրուշ։
Աւթը պուղը քէպապլիք	»	80	»
Իւչ պուղը քէպապլիք	»	40	»
Վէ պիր նուամէրօսու		3 ½

Տաշրատար Իշխան պէհէր նուամէրօսունա միօսթափանէ նիղամը մուճիպինճէ իւճրէթ պալնաճաղը խասսէթէն պէյան օրուռնուր։

ՀԱՎԱՏԻ

Իլանաթլն պէհէր սքրատը պիր տէֆալիգ 3 գրշ.
Իքի տէֆա իշխան պէհէր տէֆասընա . . 2 »
Իւչ տէֆա իշխան պէհէր տէֆասընա . . 1½ »
Իւչ տէֆատան զիատէ օլան, վէ դոյէթի ուզուն իլանաթի իշխան պրրճա բաղարլըգ օրուռնուր։
Տաշրատան կէլէն մէքթուպ վէ իլանաթլն բօսթա մէսարիֆլէրի, կէճատէրինդէրին իւզէրինէ օրտուզզու մահալատէ պէյան օրուռնուր։

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ԲՕԼԻԹԻԳԻՅԷ, ՊԷԼԷՏԻՅԷ, ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ԴԱՓԻԱՅԸ ՍԱՅՅԻԲԻՅԷ ՄՈՒՐԹԱԼԻԳ ՎԱԶԶԷԹԱ

ԱՍԻԹԱՆԷ 15 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

ԹԷՎՃԻՀԱԹԸ ՍԷՆԻՅԷ

Սիւրէի Հիւմայուն էմանէթի իրամէթը ՃԷլէսի, մէճլիսի մալիէ բէյիսի սապրգ Սաորէատին պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ իհալէ պույրուլմուշ մուր։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պու հաֆթա Լիսիթանէ բիւչասը պիր ճամայիպ հալատէ պուլունուպ, ոգճէ զարարը վէ քեարը պիրի պիրինէ թատգիւպ իթմիշ տիր։ Լիվէլա եէնիսէն գայիմէ պասրրաճաղ սէ տուր ը ջրգրպ, Ինկիլիզ լիրասը 143 վէ Օսմանլը լիրասը 131 է գատար ֆըլամմշ տըր։ Պուռնուն իւզէրինէ խաթիպ բաղ սէ տալէրի ջրգրպ, Ինկիլիզ լիրասը 130 ա վէ Օսմանլը 119 վէ տահա աշաղայա տախի էնմիշ տիր, պուռնուն մուզայիրի խաղնէ թահվիլէրի 63, վէ գօնսօլիտէ 49 ա գատար ջրգ մշշ տըր։ Տէվլէթին կէճէ կիւնարիզ պիր իսթիգրաղ թէրթիպի իլէ մէշղուլ օլուռզունա շիւպհէ եօգ տուր, վէ պու պապատէ, օլան թէքլիֆլէրին պիրինի եա օ պիրինի գապուլ իթմէք զայէֆսինէն պաշգա պիր տիւշիւնճէսի օրմանը զանն օրուռնուր։ Պատէ մ քի խաղնէ աշքընին իսմիթիգրաղա գաբանմասընա գարար վէրիլմիշ տիր, պու իսթիգրաղ էլ պէթատ օլաճագ տըր, ըրքին պու կիւն օլաճագ եարին օլաճագ տէյէրէք, խալգը թաղֆիլ իթմէք վէ զարարա ուղրատմագ մէսուլիյէթինի տախի իւզէրիմիզէ ալամայը։

Անէվի տէօրթ պուջուգ ֆայիզ վէ եիւզիւ էլլի եա էլի պէշ օրմագ իւզէ Ֆրանսասան օն ալթը միլիոն լիրա գատար իսթիգրաղ թատավրուրու ջրգասան պէրիւ մէվճուտ տուր վէ պու իսթիգրաղ պու կիւնէրատ գուվվէտէն ֆիլիլ տախի կէլէճէք տիր տէնիր։ Ըրքին պուռնատ տախի պէյիւք պէյիւք տախիլի վէ խարիճի միւշքիլատլար պուլունաճաղը շիւպհէտէն միսթաղնի տիր։ Պու սէպէպտէն նաշի. Իշլէրինի թէսատիւֆէ իհալէ իթմէք իսթէմէյէն քիմէնէլէրէ, պիր հաֆթա գատար տահա իհթիրազլըճա տավրանմալարը նը նասիհաթ իսէպիլիրիզ վէ ումարըզ քի պու պապատ տահա սահիհ վէ տահա տօղրու խապերլէր կէլէճէք հաֆթա իշինատ եա սօնլարընտա զուհուրա կէլէպիրիր։ Պուռնլարըն ճիւմլէսի քէնտի միթալատմզ օլուռզունատան, եինէ հէր քէսին մէսալիհինի քէնտի բէյինէ իհալէ իտիւպ պու ճիհէթլէ պիր մէսուլյէթ թահթընտա պուլունաճաղ գատար եա պիր տիւրլիւսիւնէ եա տա օ պիր տիւրլիւսիւնէ սաղ պիր մուլիւմաթա հէնիւզ տէսթրէս օլամմշ օլտուզզումուզզու տախի խասսէթէն պէյան իսէրիզ։

ՊՕՐՍԱ ԹԻԼԷԳՐԱՖԸ

Լօնդրա, հոկտեմբեր 22. ալֆրանկա։

Պիւթիւն բօլեթիգա հավատիսէրի, սուլհ վէ ասայիշէ մէյեալ իսէ տէ. նագտ ագճէ զնատէսի իլէ արանմագտա տըր։ Լոկի Օսմանը խմթիգրաղը։ 69 ½. եէնիսի 54½. Գօնսօլիտէ 95. Պուզատա. 59 Մըսրը պուզատայը. 59½. Իրէք 25. Մարսիլիա 25. 45. գահվէ. Էսկի ֆիսթաստա գավի։

Մարսիլիա 20 հոկտեմբեր։

Պուզատայ կէլմէսինինէն զանիրէ էքսիքլնի վար տըր։ Թաւնա 125. վատէ իլէ. 51.75. Իրէք 90. գօզա եախատ գօզան. պիրինճի ճինսի 20—30 տէն 25—50 յէտէք։ Զէյթին եաղը. 75. վատէ իլէ թէսլիմ. 74. Եիւզատէ իւչ. 68.70. Գօնսօլիտէ. 95¼։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԷՃՆԷՊԻՅԷ

Վարշավա դ-էալէ դէ։

Մալիւմ օլտուզզու վէճհ իլէ, պու էանատէ պիւթիւն Լիւրոբանլն նազարը տրգդատը պու միւքեալէմէ իւզէրինատ տիր քի, շիմտիյէտէք եա պիթմիշ վէ եա պիթմէք իւզրէ տիր։

Հէր նէ գատար պիւթիւն զաղէթալէր պու միւքեալէմէնին նէ միհվէր իւզէրինատ տէօնէճէյինի քէշֆ իթմէյէ գալգըշմըշլար իսէ տէ, պէցէ պիր մէճլիսին էօրարընը քի աղալարը պիրէր գրալ տըր, քէշֆ իթմէք շիմտիքի հալատէ պիզէրէ միւմքինիզ կէօրիւնիւր։ Պու հալատէ պու մէշվէրէթ իւզէրինէ սէօյլէնիլէն պահուլարը զիքր իսիւպ, վէ էն զիատէ իթիմատա շայեան օլանը տախի սատէճէ խիւլասա իսէպիլիզ, հագիգէթը հալին մէյատանա ջրգմասընը տախի վագթ իւ սահաթընա պըրաղբրզ։

Պաղըլարը զանն իսէրլէր քի, պու միւքեալէմէտէն մէրամ, 1815 տէ ագա օլանան Էնիալիսա եանի իթթիֆագը մուգատասի թէճարա իթմէք տիր։ Պու իթթիֆագընն նէ օլտուզունու աշաղըտա զիքր իթմիշիզ վէ թատիսաթը մասլահաթ քէնարինի կէօսթէրիր քի, պու զիւիմ, պաթը տէյիլ իսէ տէ, իհթիմալի տէ ճիւմլէտէն նօգսան տըր։ Պաղըլարը, պու միւքեալէմէյի Շրմալ տէվլէթլէրինին Ֆրանսայա գարշը պիր իթթիֆագը տըր զանն իսէրլէր։ Պաղըլարը Իթալիա մէսալիհինին թէսվիյէսի իշիւն պիր միւզաքէրէ մէճլիսի տտա իսէրլէր, վէ պունա էմմալ տահա քէք ջօգ թախմինէր վէ մազանալար եօգ տէյիլ տիր, ըրքին պիզճէ էն զիատէ իթիմատէ շայեան օլանը պուտուր։ Օթուզ գըրդ սէնէսէտէն պէրիւ Լիւրոբանլն մուվաղէնէսի 1815 ահոնամէսինէ մէրպութուտ, վէ պու մուվաղէնէ տախի մանէն պաշգա պիր շէյ տէյիլ իսի, իլլա հիւքիւմէթը մէշրութէլէրին հիւքիւմէթը միւսթագիլէր իլէ մուվաղէնէսի։ 1815 տէն 1848 է կէլինճէյէտէք վագտա Ֆրանսա տէվլէթի օն սէքիզինճի լուի, օնունճու Ֆարլը վէ լուի Ֆիլիբ տէվլէրինատ սուրէթա հիւքիւմէթը մէշրութ ուսուլնատ պուլունուս իսէ տէ, թէվարիսի աշնա օլանլարա բանա մալիւմ օլուբ քի, պու իւչ գրալանը հիւքիւմէթի, հիւքիւմէթը միւսթագիլէտէն բէք աղ ֆէրգլի պիր հիւքիւմէթ իսի, վէ իւչիւնիւն տախի զէվվալ վէ ինգրազլրինէ սէպէպտախի պու օլտու։ Պիւթիւն Իթալիա քէզալիք հիւքիւմէթը միւսթագիլ իսի, Սպանիա, պիր ատա կիպի օլտուզունատան հիւքիւմէթը մէշրութ օլմասընը Լիւրոբայա պէօյիւք պիր թէսիրի եօզուտու, էլ հասրլ 1815 տէն 1848 է գատար պիւթիւն Լիւրոբա հիւքիւմէթը միւսթագիլ նուֆուզու թահթընատա իսի, վէ պու ճինս հիւքիւմէթին սայրսը աղ իսէ տէ, նուֆուզու պէօյիւք իսի։ 1848 տէն սօնրա Ֆրանսա ճիւմհուրու վէ 1852 տէն սօնրա Ֆրանսա իմբէրաթորլուզու, պու մուվաղէնէյի պօղտու վէ միհվէր տէյիշիլսի։ Պէցէ պիր հալին, հիւքիւմէթլէր պէյինատ պէցիւք պիր թէպէտատիւլաթ հասրլ իսէճէյինէ շիւպհէ եօղուտու, խուսուսա հիւքիւմէթը մէշրութ տայրէսի կիւն պէ կիւն պէցիւմէքտէ, աչրմագտա վէ եայրմագտա օլտուզու հալատէ։

Պու մախլութիյէթէ իքի պէցիւք հալ տախի իլավէ օլունուս պիրիսի, ադէմ դ-ինթրվէնսիյոն (non intervention) բօլիթիգասը քի, Ինկիլիզ տիր համիսի։ Պու բօլիթիգա քի, ֆարզ տէյիլ տիր եալնըզ Իթալիա հագգընատա գուլլանմագ, իսկրիւտ Սաճարա, Լէհէ վէ սայրսէյ տախի սիրայէթ իսէ. պիլիր. իբինճիսի, օլան օլմ-ալ գոր (fait accompli) բօլիթիգասը քի պուլունատա համիսի Ֆրանսըզ սրը, վէ զոր թէսպիրի պօղար մասալինատ պիր լազգրասը տըր։ Պիր թէրաֆատան հիւքիւմէթը մէշրութէնին չօղալմասը, տիկէր թէրաֆատան ատէմը միւտախլէլ վէ էն սօնունտա, օլան օլմուշ տուր բօլիթիգասը, պու իւչ եէնի ուսուլ նասրլ քի տէտիք ուսուլու իտարէի Լիւրոբանլն միհվէրինի եէրինատէն օյնամմշտը, վէ պիր պաշգա միհվէր իւզէրինատ օթուրտուլունճայատաք, Լիւրոբանլն թէղէլ զիւլսէ գալսճաղընը քէշֆ իթմէք իշիւն տախի պէցիւք պիր ագլ լազըմ տէյիլ տիր։

Պու եէնի միհվէրի պուրմագ 1815 տէ վագը օլտուզու միսիլսիւ անճագ պիր Լիւրոբա հիւքմտարանը ճէմիյէ. թինէ միւհթաճ տըր, քի Գօնկրէսսօ տախի թատիր օլունուր։

Իսպիտա Ֆրանսըզ պու Գօնկրէսսոյու մաթլուպ իլէտի, սօղրատան Նուսիա տախի մուվաֆագաթ կէօսթէրտի. լաքին Լիսթրիա Ինկիլիզ վէ սայրըլարը աղ չօգ պուռնա գարշը կէլէրէք Գօնկրէսսо միւմքին օլամասը։

Ինատան սօղրա, Լիւրոբանլն մախլութիյէթի տահա զիատէ մէյատան ալսը. վէ իշ քէնարինի կէօսթէրտի քի, պու ատրէճէ ճէսամէթտէ օլան պիր մախլութիյէթին Գօնկրէսսօսու զթէսվիսէսի միւմքին օլամայաճագտը։ Լաքին Գօնկրէսսо հէր տէվլէթին ֆիքրինատ, վէ տիլինին ուճունուտա օլտուզու հալատէ ֆիիլինատ եօղուտու, վէ պունուն սէպէպի տախի պու տուր քի, հէր տէվլէթ պէօյլէ պիր Գօնկրէսսոյա տախիլ օլմազտան, նէ էսաս իւզէրինէ միւքեալէմէ օլունաճաղը մալիւմ օլմատըգճա, պէցիլէ պիր մէշվէրէթէ ճէսարէթ իսէմէզ զէրի, վէ հէր Գօնկրէսսо տախի պու վէճհ իլէ օլմուշ տուր, եանի էսասը միւզաքէրէ օլաճագ մատտէլէր, էվվէլճէ մալիւմ օլմուշտուր։ Պու տէֆա պէցիլէ պիր Գօնկրէսսոնուն միւմքին օլամասը տէվլէթլէրին էսաս իւզէրինէ պիրլէշէմէմէսի ատտա օլունուր։ Օ հալատէ Վարշավա մէշվէրէթինատէն մագսատա թամպու քէյֆիյէթ օլաճագ տըր տէնիր, վէ էն զիատէ միհթէմէլ օլանը տախի պիզճէ պու տուր։ Լօգարատա զիքր օլունուզու վէճհլէ Լիւրոբանլն պիր պէցիւք թէրաֆընն էսասը մալիւմտիր, եանի, հիւքիւմաթը մէշրութէ տայրէսինին թավսիսի, ատէմը միւտախէլէ վէ օլան օլմուշ տուր ուսուլ. պունա գարշը ֆարզ տըր քի Շրմալ տէվլէթլէրի տախի պիր էսաս պէյան իմթիազլէր, վէ պու էսասը պէյան իսէպիլտիքլէրի հալատէ արգ տրնատան կէլէն տախի Գօնկրէսսо տուր։ Տիւնեանլն ասայիշ վէ իսթիրահէթի, Լիւրոբանլն մուվաղէնէսի, վագթ իւ հալին իճապ իւ իգթիզասը իսթէր քի, Լիւրոբայա պիր միհլէրի մուվաղէնէ պուլունուն, վէ պու տա Շրմալ գապինէթլէրինին տիրայէթ ֆէթանէթ վէ պասիրէթինատէն մէմուլ տուր. պէցիլէ օլմատըգը հալատէ Լիւրոբա իքի ֆըրգա օլուպ, պիրի պիրինէ մուխալիֆ իթթիֆագլար տախի զուհուր իսէճէք տիր, վէ պունունատա արգասընատան կէլէն հարպը ումումի տիր։

Իմտի շիմտիքի հալատէ Լիւրոբա մուվաղէնէսի իլէ հարպը ումումի, բօլիթիգա վէզնէսինին պիրէր կէօզիւնատ տիր, լաքին պէցիլէ պիր ճէնկին տէհշէթի, ահալիլէրին սուլհատասայիշէ մէյլի, ագճէ գըլէթի, զէնաաթ վէ թիճարէթ քէսրէթի, վէ ճիւմլէտէն զիատէ էվվիյը ումուզ

բուն ազգը պասիրեթի պէօյիւք իւմիա վերիր քի մուվաղէնէյի Եւրոբա կէօղիւ աղքը պասըպ հարպը ումումի կէօղիւ տախի հավայա չըգաճագաքը։ պիրաղ պէքլէնիրսէ, պուհնուն խպաթը տախի կէօրիւլիւբ զանն իտէրիզ։

ԱԷՆԷ–ԱԼԻԱՆ, ԷՆԻ ԷՐԹԻՖԱԳԸ

Մո–գապրէս։

Պու էրթիֆագըն զիքրի, պաղէն ղաղէթ ամըզտա սէպգաթ էրթիշտիր, վէ շու արալըգ պիր միւշապէհէթատէն ասլայը հէր մահալտէ վէ լիսանատէ զիքրի կէշմէքտէ օլտուզունատան, պունուն նէ օլտուզունու թարիֆ վէ թահրիր էրմէք, ֆարդ կէօրիւնիւպ պէրմէճէր աթի մուպաշիրէթ իտէրիզ։

1815 տէ պիրինճի Նաբօլէոն մէշհուր Վաթէրլո ճէնկինտէ էնգիլիզ վէ Բարիսէ ավանթ իտիւպ իսթիֆա էրթուքտէն սօղրա օղ տէվլին տուէլը միւթթէֆիգէ ասքէրի, եանի Ինկիլիզ, Ռուսիա, Աւսթրիա վէ Բրուսիա ասքէրի Ֆրանսայա տուխուլ իտիւպ Բարիսի տախի զապթ էրթիրէր։ Տուէլը միւթթէֆիգէնին պու էքինճի տէֆա Բարիսէ տուխուլ էրմէզէրի Ֆրանսայա քէք աղը կէլտի։ Ֆրանսըզլարտան եէտի եիւզ միլիոն ճէնկ մէսարիֆի մաթլուպ օլունտու քի, կիւնտէ պիր միլիոն ֆրանգ վերիլէրէք էտա օլունտու։ Եիւզ էլլի պին էճնէպի ասքէրի պէշ սէնէ Ֆրանսատա գալըպ, պունլարըն մասշ վէ թայինաթը Ֆրանսա խազինէսինտէն վերիլճէյինտէն, սէքիզ եիւզ միլիոն ֆրանգա տախի պու մասրաֆ պալիզ օլտու, պիւթիւն Ֆրանսա գալէրէրի պէշ սէնէ էճնէպի էէտինտէ գալը, վէ սայը տահա պիր թագըմ աղը թէքլիֆէր։

Նաբօլէոնուն իքինճի իմբէրաթորլուզու Ֆրանսայա պու գատար աղը պասթը իսէ տէ, Ֆրանսըզլար իշիւն եալնըզ պիր թէսէլլի օլմաճագ շէյ վար ըսը, վէ պու տա Ռուսիա իմբէրաթորու Ալէքսանտրօնուն ագլընա եա համագաթընա համ օլունուր։ Շէօյլէ քի, 1789 տան պէրու Ֆրանսըզլար սէրպէսթիյէթ պայրաղը ալթընա կիրիպ, պու ուղուրա միլիոնլար իլէ նուֆուս, վէ պինլէրճէ միլիոնլար իլէ խազինէ թէլէֆ իթմիշլէր իտի, Ֆրանսըզլարա էն աղը կէլէճէք շէյ պու սէրպէսթիյէթի ղայպ իթմէք իտի։ Օվագըթլարքի, Եւրոբատա տէվլէթլէրինին հէմէնճիւմլէսի հիւքիւմէթը միւսթագիլ իտի վէ Ռուսիա տախի պունլարըն պաշնատա իտի։ Օ վագըթլար տիւնեատա իսթիղրապա շայեան պիր հալկէօրիւնտիւ։ Եւրոբա տէվլէթլէրի պէյնինտէ, Ֆրանսա հագգընտա իւչ զիւիմ վար ըսը։ Պիրիսի բայլաշմագ, վէ Ֆրանսըզը պիւթիւն պիւթիւնէ օրթատան գալարըմագ։ Պու միւմքին օլմասը։ Իքինճիսի Ֆրանսայը հիւքիւմէթը միւսթագիլ իւզրէ պիր հիւքիւմէթ իթմէք, վէ իւչիւնճիսիւ հիւքիւմէթը մէշրուութէ։

Իշթէ իսթիղրապա շայան եէրի պուրասը տըր քի, տիւնեանդն էն տէսքօթ տէվլէթի օլան Ռուսիա տէվլէթի, եանի իմբէրաթոր Ալէքսանտրօ այագ պասը, վէ Ֆրանսայը հիւքիւմէթը մէշրուութէ իթտիրտի։ Պին պէշ եիւզ սէնէտէն պէրիւ Ֆրանսայա պիլ իսթիգլալ հիւքմ իտէն Բոնափարտըն խալէֆի օն սէքիզնճի Լուի պիր շարթնամէյէ եէմին իտէրէք Բոնափարտ օլտու, եանի հիւքիւմէթը մէշրուութէ։ Նասըլ քի տէտիք Ֆրանսըզլարա պէօյիւք պիր թէսէլլի օլտու պու շարթնամէ, չինքի եիրմի աղթը սէնէ զարֆընտա գաղանարգլարը մէմլէքէթ, գալէ, ասքէր, ճիւմլէսինի ղայպ իտիւպ, եալընըզ պու սերպէսթիյէթ կէօլիէսի գալարը էլէրինտէ, վէ Ֆրանսըզլար իշիւն, սերպէսթիյէթ հէր շէյ պիր, վէ օն պէշ սէնէ սօղրա Պուրբոն Բոնափարտըրին Ֆրանսատան թարտ վէ մահվ օլմալէրի պու շարթնամէ սայէսինտէ իտի, լաքին պու մատէլէր Ֆրանսա թէվարիսի պիր։

Օ վագըթ Ֆրանսայա պէօյլէ պիր սերպէսթիյէթ վերիլմէսի Եւրոբա տէվլէթլէրինին պաղըրարընա մուճիպի հայրէթ վէ պաղըրարընա պատիի ինֆաալ օլտու։ Ալէքսանտրօ չօգ ֆաալ օլտու, լաքին ճիւմլէտէն գուվվէթլիւ օլտուզունատան տէվլէթճէ քիմսէ գարշը կէլմէտի, լաքին օն պէշ հիւքմտարընու ֆուսունու գրան պու Ալէքսանտրօ իմբէրաթոր, պիր սիչէհլինին թէշվիգաթընա տայանմայը, օլ վէճհ իլէ Սենթ Ելենա եախոտ իսթիֆագը մուգատտէս զուհուրա կէլտի։

Պու սիչէհլի քի, մատամ Գրիւանէր, եախոտ Յիւլիւս Վիթենկոֆ թէսմիսէ օլունուր, պիր Ռուսիա կուվէրնաթորու քէրիմէսի օլուպ, կէնճ եաշընտա սիւնեատա զայէթ բարլաղ պիր էօմր կէշիրտիքտէն սօղրա, նակէհան թէրքի տիւնեա օլարագ իֆրաթ տինտարըզա սաբրը, վէ քէնտիսինի պիւթիւն պիւթիւնէ սեվապ վէ խայրաթա վերիպ, պիւթիւն Եւրոբատա պէօյիւք պիր իսմ գազանը։ 1814 տէ Բարիսէ, տուէլը միւթթէֆիգէ հիւքմտարանը իշինտէ իտի, վէ Ալէքսանտրօ հուզուրունտա պէօյիւք նուֆուզ էտինիպ, քէնտիսինի պու Սենթալենա թէշվիգ իտէն պաշլըճա պու տիչէհլի օլտու տէյի հէր թէվարիս շահատէթ իտէր։

Պու Սենթալենա տէնիզէն շէյ, տէվլէթլէրին տին թարիֆի տայրէսինտէ պիր իսթիֆագը տըր, վէ օլ սէպէպտէն նաչը իսթիֆագը մուգատտէս թէսմիսէ օլունտու, եանի ազիզ եա մուպարէք պիր իսթիֆագ։

Պունա իպթիտա, Ռուսիա, Աւսթրիա, վէ Բրուսիա տախիլ օլուպ, սօղրատան Ինկիլիզտէն մատտա սայը քէք չօգ Եւրոբա տէվլէթլէրի տախի տախիլ օլտուլար։ Պու իսթիֆագ, թէսպաղէրինի տայիմա եէսիրլիքտէ սագլամագ իշիւն, հիւքմ տարան պէյնինտէ պիր պէնտը գավլատտա օլունտու չօգլարը ինտինտէ, չօգլարը տախի տէվլէթլէր իշիւն խալես վէ սալիհ պիր իսթիֆագ ատտ իսթիլէր պունու, վէ սայէսինտէ օթուղ գըրդ սէնէ տիւնեա բահաթ իսթի տէտիլեր։ Ռէվալ–ֆօն թագըմնատա տախի պու իսթիֆագը իֆրաթ պէյնենէնլէր օլտու, շու ֆէրդ իլէ քի, պէօյլէ իսթիֆագ տէյիլ հիւքմտարան, իլլա ահալիլէր պէյնինտէ օմմաղյըրը։ Հէր նէ հալ իսէ օ տէվրտէ պու իսթիֆագը իպթիտա Ռուսիա, Աւսթրիա վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի իճատ վէ իմզա իսթիմիշ օլտուգլարընատան, վէ շիմտիտէ եինէ պու Ռուսիա Աւսթրիա վէ Բրուսիա տէվլէթլէրի Վարշավիայա թօփրաղընը միւքեալէմէ իսթիմէքտէ օլտուգլարընատան, հագգ նա հագգ չօգլարը, պու իսթիֆագ տուէլը սիւլասէ պէյնինտէ թէքրար թաղէլէնէճէք տիր տէյի վէսվէսէ եա արզու իտէրէր։ Եւրոբանըն շիմտիքի կիտիշի, պունա միւսահիտ տէյիլ տիր կիպի զանն իտէրիզ, լաքին օգույանլարը–մըզը հաղրըլըգտա պուլտուրմագ և չիւն իլք Սենթ Ելենանըն ահոնա մէսինի պու մահալտէ թէմամը իլէ թէրճիւմէ իտէրիզ քի, պու տուր։

Յանուն ամենասուրբ Երրորդութեան։

«Պիսմիլ սալիսիլ մուգատտէս» վէ միւմէնիիլինդ ըսամ»։

«Հաշմէթլու Աւսթրիա վէ Ռուսիա Իմբէրաթորլարը վէ հաշմէթլու Բրուսիա գրալը հաղրէթլէրի, շու սօն իւչ սէնէ զարֆընտա Եւրոբատա զուհուրա կէլէն պէօյիւք պէօյիւք վագաալարա, վէ խուսուսիլէ միւճաքէնտա ալէմ օլան Պարի թաալա հաղրէթլէրինէ միւճէրրէտ էմնիյէթը քեամիլէ իլէ իլթիճա իտէն հիւքիւմէթլէրէ, հէքմէթը պալիզէի Ինպպանիյէտէն իհսան պույրուլան նիչէ նիչէ էլթաֆը ճէլիլէյէ պլինտէն, պունդան պէօյլէ պիլ մուգատտէլ տէվլէթլէր պէյնինտէ վագի օլաճագ միւնասէպաթ վէ միւնասէֆաթըն, նաճի իւլ ալէմ օլան հաղրէթը Խանընի տինի մուէպպէտինտէն նէշաթ իտէն գազաեայը ատալիյէ իւզերինէ թէսիս գազաեայը ատալիյէ իւզերինէ թէսիս վէ թէյքիտ գրլընմասը լազըմ կէլէճէկինէ էզ ճան իւ տիլ գանի վէ իսկեաթ օլմուշ օլտուգլարընատան, բէսմէն վէ ալէնէն պէյան իտէրլէր քի, իշ պու մուահէտատէն մագսէտ, պատազին պու իւչ տէվլէթտէն հէր պիրինին կէրէք մալիք օլտուգլարը մէմալիքլէրինին իտարէսի, վէ կէրէք սայը քեաֆֆէի տէվլէթլէր իլէ վագի օլաճագ մուամէլաթը բօլնթիգէսէրի մութլագա պու տինի մուպարէք ահքեամը իւզերինէ պինա օլմուշ օմմաղ գարարը գաթի վէ գավիլերինի պիւթիւն տիւնեայէ պէյան վէ իլան իթմէքտէն իպարէթ տիր։ Ցինի մուպարէք ահքեամը, եանի ահքեամը շերիյէ, խայրսէ վէ սուլհսէ իւզերինէ քի հէր քէսին պիղղաթ մէվսուֆ օլաճագը ֆէզայիլ ճէլիլէտէն օլտուգտան մատտա, հաթտա հիւքմտարանը հէր գարարլերինին գութպու, վէ հէր հարէքէթլերինին բէհպերի տախի օմմաղ կէրէք տիր, չինքի իհտասաթը ինսանիյէտին թէյիա վէ իսթիմալինէ վասէթայը սահիհէ օլաճագ պունարատան պաշգա պիր թարիպ օլամաղ։

Իմանի հիւքմտարանը միւշարալէյհիւմ շու վէճհիլէ ահա իտէրլէր։

Պէրինճի։ Ինճիլի շերիֆին էմրինէ մուվաֆֆագաթլա, քի հէր քէսին պիրի պիրինէ գարտաշ կիպի օմմասընը էմր իտէր, իշ պու տուէլը մուահիտի սիւլասէ տախի, չէօղիւմէզ վէ պօղուլմազ սահիհ պիր գարտաշլըգ պաղը իլէ պիրի պիրինէ պաղանմըշլար աղը։ Վէ հէր պիրի եէկտիկերինի քէնտիսինէ պիր հէմշէհրի կիպի թութուպ, հէր մահալտէ վէ հէր խուսուսատա, պիրիպիրլերինէ մուավենէթ, իմտատա, վէ եարալմ իտիճի օլաճագլար տըր։ Վէ թէպաղէրի վէ ասքէրլէրի հագգընտա տախի պիրը ֆամիլեա պէօյիւրիւ վէ փէտերի օլուպ, մէզհէպ, սուլհ, վէ շերիաթը մուհաֆաղա վէ վեգայէ իմմէք իւզրէ հիւքմտարլերի միսիլսիզ պունարընը պէյնինտէ տախի գարտաշլըգ եֆքեարընին հասըլ վէ թէյեհա գելընմասընա իւչ տէվլէթ տախի քեմալը սայ իւգատամ իտէճէքլէր տիր։

Իդինճի։ Իմանի, կէրէք հիւքմտարանը միւշարալէյհիւմ վէ կէրէք պիլճիւմլէ թէպաղարը պէյնինտէ մէրի իւլ իճրա օլաճագ ուսուլու վահիտէ շու խուսուսատան իպարէթ օլաճագ տըր, եանի պիրի պիրինէ պիլ մուգատէլէ իսրամէթ իմմէք, վէ մէլուֆ օլաճագլարը խուլուս վէ միւվատտէթը տէրունէյէ վէ միւթեգասիլէրինի տայիմի պիր թէվճիհիւ գալըլէ եէկտիկերինէ ֆիկրէն իսպաթ իմմէք, վէ ճիւմլէսի եէկտիկերինի պիր Խրիսթիան միլլէթի ազալարը թանրմագ։

Տուէլը մուահիտէի սիւլասէի միւշարալէյհիւմիւն հէր պիրի տախի, Հագգ թարաֆընատան քէնտիլէրինի պիր միլլէթ վէ պիր ֆամիլեանըն իւչ շիւպէսինէ պիրեր միւտիր վէ հիւքմ տարը թանրյաճագլար տըր։ (Ղանի Աւսթրիա Ռուսիա վէ Բրուսիա, իւչ տէվլէթ, պիր տէվլէթ կիպի սայրլաճագ տըր։) Շէօյլէ քի, Խրիսթիան ճէմիյէթի, քի մէզքիւր իւչ տէվլէթ ֆագաթ պիր հիսսէսի տիր, պաշգա պիր հիւքմտար թանրմայաճագ իլլա հէր գուտրէթինա սահիպլինի, զիրա եաընընը անաէ տիր, խալինէի մուհապէթ, իլմ, վէ ագլը էդէլի եանի, նաճիլ Իբրահիմիզ օլան հաղրէթը Խան թաալա հաղրէթլէրինի, քի–քելամը էքսէր, նութգ վէ հայաթ տըր։

Իմանի հիւքմտարանը միւշարալէյհիւմ, պու հիմմէտը խալիսանէլէրինէ պիր ալամէթը խայրիյէ օմմագ իւզրէ, թէպաալէրինի տախի, շու թէշվիգաթը խայրիյէյի տէրունիյէտէն իլէրի կէլմիյի էճիլտէն ճիւմլէտէն զիատե պագա վէ տէվամը օլաճագ սուլհու առայիշէ հիսսէտար իթմէք նիյէթի իլէ, հաղրէթը Խան նաճիմիզին պիզլերէ պէյան իթտիյի ֆէրայիզի տինիյէ վէ մէվաճիպի զիմմէթէ տէվամ վէ մուպաշիրէթ իթմէյէ խասսէթէն տավէթ իտէրլէր։

Ի–ֆ–նճ։ Իշպու ահանամէ իլէ թէյեհա օլունան ուսուլու մուգատտէսի պիլ իգրար բէսմէն վէ ալէնէն մուվաֆֆագաթ իտէրէք, պունճա վագըթտան պէրիւ թէզէլլիւլտէ պուլունան միլլէթլէրին սատատէթը սահիհէսինին պատազին միւճէրրէտ պու գազայի ալալիյէ վէ մուհագգագա թէյսիրի թահթընտա պուլունանճաղընը հէր հանկը տէվլէթ գապուլ վէ իթիրաֆ իտէր իսէ, քէմալը միւվատէթ վէ խալիսէթը տէրուն իլէ պու իսթիֆագը մուգատտէս գապուլ օլունանճագ տըր։

1815 Սեպտեմբեր 24

ԻՌԱԼԻԱ ՄԵՏԷԼԻ։

Հէր նէ գատար թէլէղրաֆ խապերլէրինտէն մահրում գալմըշ իսէք տէ, շու սօն կիւնլէրտէ պու մէսէլէնին եէնի պիր հիսսէթ քէսպ իթմէյի տախի ինքեար օլունամազ։ Սարտէնիա տաքէրինին Նաբօլի մէմալիքինէ տուխուլ իթտիյինէ արթըգ պիր շէքք վէ շիւպհէ գալմամըշտըր, լաքին պունուն իլէ պէրաբէր Աւսթրիա տէվլէթինին տախի Մինչիօ նէհրի քէնարընա, քի Լոմպարտիա իլէ Վենեսիկին հուտուտի տիր, պէօյիւք տաքէր գուվվէթի թէրքիբիմ իթտիրմէքտէ օլտուզու տախի նամալիմ տէյիլտիր։ Պու խապէր Սարտէնիա տէվլէթինին մալիմիս օլտուգտա, Մինչիօ թէրաֆը տահա միւհիմ կէօրիւնիւպ, Նաբօլի իւլքեասընա տաքէր սէվգ իթմէքտէն օ գատար գայտ իւ հաճէթ օլունմայտրագ, իլլա Մինչիօ նէհրինին պէրի թէրաֆընա տախի քիւլսէթէլիւ ասքեր թօփլաթմըրըզդ, իւչ մէշհուր ճէնէրալ գոմանտասընա վէրիլմիշտիր։ Վէ հէմմէն պու հավատիպէրի եազտըղմըզ էսնատէ, Աւսթրիա վէ Սարտէնիանըն պէօյիւք օրտուլարը վէ ասքեր քիւմէլէրի արասընտա անճագ պիր Մինչիօ նէհրի պուլունապիլիր։

Բէզալիք պիւթիւն Իթալիա ահալիսի, հոկտեմբերին էիրմի պիրինտէն պաշլայրակ, Սարտէնիայա տախիլ օլուպ օմմանլարընա ատչիր սէրպէսթճէ բէյ վերիրէք գուրա աթաճագլարընատան, պու խուսուս տախի շիմտիյէտէք խիթամ պուլմուշ օմմալը տըր, վէ հէր նէ նէթիճէ վերիլմիշ իսէ, Իթալիա մէսէլէսի հագգընտա պիր պէօյիւք խապէր օլաճաղը շիւպհէտէն միւսթաղնի տիր, վէ հէր նէ գատար տա պիւթիւն Իթալիա ահալիսի, Սարտէնիայա տախիլ օմմագ գուրասընը աթաճագլարը մէմուլ իսէտէ, եինէ բէտմի խապէրլէրէ մունթաղզը օմմագ ֆարզ տըր։

Տիկէը թէրաֆտան կէօրիւրիւղ

քի, Ֆրանսայի տէվլէթի Իմաստասիրաց ազգերինի լաէնգաթի արթըմագտա տըր։ Շիմախէտէք պու ազգէր գըրդ պինէ ֆէրէ պալիդ օլմուշտուր աէյէնելերտէ վարտըր, վէ պիր բիվայէթէտ ճէման ալթմըշ պինէ պալիդ օլուպ, պիր մարէշալ գօմանտասընա վէրիլէճէք տիր։ (Մարէշալ Վայլէան) պուն ճա ազգէր թէրազբիւմիւ շիւպհէսիզ եալընըզ Իմաստասիրաց մուհաֆազա իթմէք իշիւն տէյիլ տիր։

Իմաստան կէլէն խապէրլէր կէօսթէրիր քի, հէր նէ աէնիրսէ տէնսին, Բաբա հաղրէթլէրի պիր գաշ տէֆա Իմաստը թէրք իթմէյէ հաղրըրդ կէօրիւպ, պիր գաշ տէֆա տախի մէքսօրնամաշ տուր։ Պիզէր, պու թէտարիքէ վէ պու մէքսէք պաշգա մանա վէրէմէյիզ իլա շունու. քի Բաբա հաղրէթլէրի Իմաստը թէրք իթմէյէ գարար վէրմիշ իսէ տէ, ինթիմալտըր իսթէտիսի եէրէ կիթմէյէ սէրպէսթ օրամաորդընատան չարէսիզ մէքսիթմալտըր։ Վէ կէօրիւնիւր քի, Ֆրանսա տէվլէթի քի օն պիր սէնէտէն պէրիւ Բաբայը մուհաֆազա իթմէք շէրէֆինի իսթիհսապ իթմիշ տիր, Բաբայը միսաֆիր գաղուշ իթմէք շէրէֆինի տախի գօյլարգա ախէր պիր տէվլէթէ թէրք իթմէյէճէքտիր։ Վէ պունատան սոնրա Իմաստան տըշարը ջրգմագ դալիպա Ֆրանսրդ բասաբօրթունա միհթաճ օլաճագ տըր։

Պու աղը հալէրէ նազարէն Իթալիա մէսէլէսինին եա պիր սիրէթլէ եատա ախէր պիր սիրէթլէ հալ իւ թէսվիյէ օլաճաղընը զայէթ եադընճա կէօրիւրիւզ։

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՄԻԹԷՆԵՎԻԷ

Վիքէլյաջ ֆախրամը ազլթանաթը սէնիյէտէն, սապրդ մէճլիսի Վալա բէյիսի Ռէամիլ բաշա հաղրէթլէրի, պու տէֆա Մըսրը ճանիպինէ ազիմէթ իսթէպ, մէվսիմի շիթայը օրատա ֆէչիրէճէք տիր տէնիր։ Միւշարալէյհ ճանիպի մէզպուրէ ազիմէթինատէն է վվէլճէ մապէյնը Հիմայունէ պիլ ազիմէ, խաքիբայը հաղրէթը Շահանէյէ եիւզ սիւրէրէք մէրասիմի վէ տա վէ ուպուտիյէթի իճրա իլէմիշ տիր։

— Միջշ պէյին մախտումի Իրէնա Միշէլին Սըրպ Վ ջէօտալըզընա նատպ իւ Թայէնին ճանիպի Պապը Ալեսէն Թատիգ պույրուլմուշ օլմազլէ, լազըմ կէլան պէրաթը Ալեսինի պու տէֆա գուրէնայը հաղրէթը Շահանէտէն պիրիսի Պելկրատ ճանիպինէ ազիմէթլէ Իրէնը միշարալէյհէ թէսլիմ իսէճէք տիր։

— Օտէսատան ալինան խապէրլէրէ նազարէն, Բուսիա Իմբէրաթորուն տէսինէ, Կրան Տիւք Բավլո Ալէքսանդրովիչ իսի վէրիլմիշ տիր, վէ պու իմբէրաթորգատէ, Իմբէրաթորու միւշարալէյհին ալթընճը էրքէք էվլատը տըր։ Վէ կէրէք Ռուսիատա վէ կէրէք Բրուսիատա պաշգա պաշգա պիր գաշ ալայա միրալայ նատպ իւ Թայէին գըլընմըշ տըր։

— Նէզդը Տէվլէթը Ալեսէտէ Աւսթրիա սէֆիրի պուլունան Պարոն Իրքէչ Օսթըն ճէնապէրի, Գալաս Թարիգի իլէ պու տէֆա Ասիթանէյէ վիրուտ իթմիշ տիր։

Սէֆիրի մուտայիէյհէ վագի օլան պիր գաղա, ճիւմլէյի էսէֆ իւ էնտիշէյէ կիրիֆթար իսլէմիշ տիր. շէօյլէ քի մուտայիէյհ, կէչէն սալը կիւնիւ ախշամ իւզերի Ռուսիա սէֆիրի Իրէնա Լապանօֆ իլէ, Պողաղ իշինտէ մուգիմ Իրուսիա սէֆիրինէ պիր վիզիթա վէրիպ վէ սէֆարէթխանէտէն ջըգըպ իսկէլէյէ էնտիյինտէ այաղը գայըպ ֆէնա տէրէճէտէ սիւշմիւշվէ տիզ գաբաղը կէրէյի կիսի ինճինմիշտիր։ Ռուսայիէյհ տէրագապ Աւսթրիա սէֆարէթխանէսինէ նագլ օլունուպ, ուսթա ճէրահլար իլէ գայրըմըշ իսէ տէ, Լէվանթ Հէրօլտուն գավլինճէ, էրթէսի սապահըսը տուհա պէտթէր աղբրլաշմըշ տըր։ Լաբին Յուրնալն, գավլինճէ հայաթընա պիր թէհլիքէ օլմայըպ, եադըն կիւնլէրտէ էյի օլմասը մէմուլ տուր։ Կէրէք զաթը Շահանէ վէ կէրէք Պապը Ալի վիւքելա վէ սիւֆերա Թէրաֆընատան մուհայիլէյհէ սիվալը խաթը իշիւն տէֆա տէֆա միւթէպէր մէմուրլար կէօնտէրիլմիշ տիր։

— Գաբուտան բաշա հաղրէթլէրինին էմր իւ իգտատիէրի իւզրէ Խայրաթիյէ քէօրբիւսիւնիւն եանան մահալի սէրիան ինշա օլունարագ, եէրինէ վագ օլունաճագ տըր. խուսուսու մէղքիւր իշիւն Թէրանէյի ամիրէտէ ֆէվգէլատէ վէ կէճէ կիւնտիւզ չալըշըրմագտա տըր, վէ պիր գաշ մահ զարֆընտա Թէքմիլ օլաճաղը տուխի մէմուլ օլունուր։

— Լէվանթ Հէրօլտտա շու վէճհ իլէ եազըլը տըր, կէչէն հաֆթա Կարիպալտիէն պիր էմր կէլիպ, Աբիթանէտէ մուգիմ օլան Նաբօլիթան սէֆարէթինի լաղվ իթմիշ տիր։ Հէր նէ գատար Նաբօլի գրալիսէթինատէն իւմիտ եօղ իսէ տէ, պու մագուլէ պիր էմրէ տախի ըէամէն իթիպար օլունամայաճաղընատան պունատան նէ Նաբօլի սէֆարէթի պիր գայտ իթմէլի իտի նէ տէ Պապը Ալի։ Պու ճիւմլէ իլէ իշլիթիրիզ քի, Նաբօլիթան սէֆարէթի, պու էմրէ պաղը մէրթէպէ էհէմմիյէթ վէրմիշ տիր, . . . Տիկեր Թէրաֆտան Սարտէնիա սէֆարէթի տախի պիրֆիրիզ, Աբիթանէտէ օլան քեաֆիֆէ Նաբօլիթանլարը քէնտի հիւքմիւ ալթընա ալըպ, էսկի Պուրպոն սանճաղը իլէ կիտիպ կէլէն Նաբօլիթան կէմիլերինէ տախի բաթէնթա վէրմէյէ պաշլամըշ տըր։ Պէօյլէ պիր հալտէ, իհթիմալտըր Պապը Ալի տախի ֆիիլգաթ իգթիզասընա թէսլիմէթլէ իհթիմալտըր սապրդ Նաբօլի գրալը սէֆարէթինի լաղվ օլմուշ սայաճագ տըր։

— Իթալիա մէսալինի հագգընտա, վէ պաշլըճա Սարտէնիա ազքերինին Իսմա վէ Նաբօլի իւլքեալերինէ տուխուլերի հագգընտա, Ռուսիա, Աւսթրիա, վէ Բրուսիա տէվլէթլերինին բրօթէսթօ իթմէսինի պաղը զաղէթալէր եալանա ջրգարրպ, պաղլարը տախի զայէթ սահիհ տիր տէյի ըսրար իթմէքտէ տիրլէր։

Ալոֆրանկա հոկտեմբերին օն ալթընընա գատար եէտիմիզտէ օլան Եւրոբա զաղէթալէրի, պէօյլէ պիր բրօթէսթօնուն բէսմի սիւրէթինի տէրճ իսէմիմիշլեր տիր։

— Ռում միլէթի բաթրիգի ինթիխապ օլունան Զինիզլիք սերբիսգոբոսու Լօագինօս հաղրէթլէրի, կէչէն ճիւմատա իրթէսի կիւնիւ մապէյնը Հիմայունու հաղրէթը Շահանէյի պիլազլիմ իլթիֆաթը սէնիյէյի միւլիքեանէյէ մազհար պույրուլմուշ տուր։ Պատէհու Պապը Ալեսէ ազիմէթ իսիպ, վիւքելյը սալթանաթը սէնիյէյէ տախի մէֆրուզ վէ միւթատ օլան բեսմի վիզիթալերի իճրա իթմէքտէն սօղրա ախշամը պէօյիւք ալայ իլէ բաթրիգխանէյէ ավէթ իսլէմիշ տիր։

— Ազճէ ֆիյաթլարը պու կիւնլէրտէ Ասիթանէտէ պիր գարար օլմայըպ, կիւնտէ պիր գաշ ֆիյաթ իլէ սաթըլմըշ տըր, նիճէ քի չարշամպա հոկտեմբեր 12ինճի կիւնիւ Ամճիտիյէ լիրասը սապահլէյին 130ե օյլէյին 127½ ախշամա 124½ զուբուշա գատար քէշալիք ճումատա կիւնիւ 14 հոկտեմբեր 122–120–119–118 եայն, եայն զուբուշա սաթըլմըշ տըր, տիկեր ագճէլէրտէ պունա էմսալ տըր։

Բազար էրթէսի կիւնիւ տախի Պօրսատա գամպիօ սաթըշը օլմամըշ տըր։

ՊԵՐԻՅԵՐԻ–ՇԼԱՄ ՖԷՇԷՖԷԼԵՐԻՆԷ ԻՄԱՊԻՅԷ։

Օ ագճրը վէ գատավվէթլիւ կիւնլէր քի, ագալի եիրմի օթուզ պին իրիսթիյանը վէ թանրէրինատէն, խանէլէրինատէն, ագրապա իւ թաբիւգամտէն այրըմըշ, վէ պինլերճէ տուլ, էօքսիւզ, ֆագիր վէ պիչարէկեանը տաղարատա տերելերտէ պըրագմըշտըր, օ ագճրը վէ գատավվէթլիւ կիւնլէր ճիւմլէյէ մալիւմ տիր։ Աբդասընատան կէլէն տէհշէթլիւ պիր միւճազաթ քի տուալէթ նըշանէսի տիր, վէ սէվապը պիր իանէ քի մէրհամէթ ալամէթի տիր, պու էլէմնաք կիւնլերին գան վէ գատավվէթինի միւմքին մէրթէպէ ուռնութտուրմայա պաշլամըշ իսէ տէ, տահա չօգ եարալար վար գաբանաճագ, չօգ կէօզ եաշլերի վար տըր սիլինէճէք, վէ չօգ տերալեր վար տըր թէսէլի պուլաճագ. Տէվլէթը Ալեսէնին հիմմէթի Եւրոբանընը մուավէնէթի, հէր միլէթտէն էհլը խայրաթը ալթիսէլերի, շու տերատին ումումիսինէ պաղը մէրթէպէ տէվա օլապիլմիշ իսէ տէ, հէր միլէթին մախսուսսէն քէնտի աֆէթզէտէ միլէթտաշլերինէ տախի իմտատ խլէմլերի պիր ֆարզ վէ պիր ֆազիլէթ տիրքի կէճ գալմասը անճագ իմտատըն քէսրէթի իլէ մահվ օլապիլիր։ Շիմախէտէք միլէթտաշլերիմիզ մէյվէսիզպիր ագճը իլէ ագճրըզ, վագրթ տըր քի, պիզլերին ագճրսը անլերէ թէսէլի օլսուն։ Անլերին ագճրտըզընը պիրմէյերէք պիզլէր բահաթատա վէ կիւլմէքտէ իտիք, շիմտի պիզ ագճրալըմ վէ օ պիչարէկեր կիւլթիւնլեր։ Մերհամէթ սէվապը, սէվապլերին էն մուազամ վէ էն մուգատտէսի տիր. Հագգ Թատալա հաղրէթլերի էն էանա մանլու գուռնա գատար ճիւմլէսինի գայըրրպ թէսէլի իսէպիլիրքէն, պու գուսրէթը Իլահիսինին պիր ճիւզինի տախի ըսթֆէն ֆինատ էվատընա պախշ իթմիշ տիր քի, սայէիի ըսթֆուռնատ պէնի ատէմ տախի պու ճիհանը ֆանիտէ պիր քէրէմ սահիպի օլապիլսին, վէ մէրհամէթիմիզ օլմատա, պաշգա նէ քէրէմ սահիպի օլապիլրտաք։ Վագատա վագթլար տար, վէ թահամմիւլեր գասրը տըր, լաքին թամ պու սէպէպլէ տախի սէվապրմըզ պէօյիւք վէ մագպուլ օլաճագ տըր. ֆազլատան վէրմէյէճէյիզ, իլա քէնտիմիզ տախի էլզէմ օլանատան, լաքին ֆազիլէթ տախի պունատա տըր։ Նէ զաման պիզլերին պաղը շէյտէն մահրումիյէթի, էմսալերիմիզ մուճիպի սատատէթ օլաճագ տըր, պունու սագընմագ, Հագգ Թատալա հաղրէթլերինին պիզլերէ պախշ իթտիի քէրէմքեարլըգ ըսթֆուռնուն գատրինի թանըմամագ տըր, վէ քիմ պիլմէզ քի պու ըսթֆուռ թանըմագ պիզլէր իշին շիւպհէսիզ պիր պէրէքեաթ, վէ թանըմամագ տախի պիզլերէ Թէլամուլահէ մէվուտ օլան էլթաֆը սայըսէնին գաբուլլարընը գարաթմագ տըր։ Իմտի պու միւթալասայը խայրլէյէ իսթինատէն, պու տէֆա բիատէթը բուհանէյէմիզ թէրաֆընատան իթա պույրուլան պիր գըթա կոնդակ, վէքիլի սապրդ, Նահապետեան Վ. Հ. Եղիա բահիպ եէտինէ թէսլիմ օլունարագ, էհլը սէվապ թագտիմէ միւսարաթ գըրընաճագ տըր։

Միւշիւք միլէթիմիզ քի, պու մագուլ սէվապ վէ խայրաթ ամէլի իլէ տայիմա պէօյիւք կէօրիւնմիւշտիւր, ումարըզ քի քէնտի սրֆաթը մախսուսսէսինի պու վէսիլէ իլէ տահա պիր աշքեաբ սիւրէթատ իպրաղ իսէճէք տիր։

Իշթէ կոնդակը մէղբիւրիւն պաղը քէլամլերի։

«Նասրլ քի հեր միլէթ, քէմալը »սէխավէթլէ միլէթտաշլերինին իմ »տատարնա եէթիշմիշ տիր, պիզլերէ »տախի ֆարզ տըր էլսէն կէլէնի տի »րիզ իթմէյերէք քէնտի միլէթտաշ »լերիմիզի թէսէլլի իթմէյէ, նասրլ »քի շերաֆէթլիւ Իբրահան Կաթո »ղիկոսու հաղրէթլերի տախի պու »խուսուսու պիզլերատէն խաթիտա խ »լեմիշ տիր։ . . . Պու մագուլէ իմ »տատխէլերին թէրթիպ վէ խաթիհ »սալ զահմէթինի Նահապետեան Վ. Հ. Եղիա վարգապետ իւ հոտէսինէ »ալմըշ տըր, իմտի հաղրէթը Խոտա աշ »գընա, ճանպիրատերի օլան միլէթ »տաշլերինիզ մէսրուրիյէթ վէ ինշի »րահը գալսըլէ իմտատա եէթիշմէյէ »ճահա իւ զայրէթ իտին, եայլն։

Ֆէլսաֆէթը մէղպուրէնին իպթիտայը զուհուրինատէն պէրիւ Կաթողիկոսու միւշարալէյհ հաղրէթլերինին օ ճիվարլերատէ աֆէթզէտէ օլան միլէթի ուզրունա թահամմիւլ կիւզար օլտուզու միհնէթ վէ մէշագգաթ, վէ սարֆ իթմէյի նագտինէյի հիմմէթ վէ զայրէթ, ումումի միլէթին էպէտի շիւքրանիյէթինէ շայեան տերէճէտէ օլուպ, թէվարիխի միլէթէ սէպէթ վէ գայտ օլունաճագ իսէտէ, պիլիֆթիիսար վարագամըզա տախի խասսէթէն տերճ օլունուր։

Ասիթանէտէ մուգիմ Մուրատեան վէ Ռափայէլեան մէկթէպլէրի շակիրտանը ճիւմլէտէն էվվէլ պու սէվապէ ըէհնումա օլարագ պէյնլերինատէ պին պէշ եիւզ զուրուշ գատար թօփլայարագ իանէ սանտուզընա թէսլիմ իթմիշլեր տիր։ Մուսայիլէյհիմիզ պու հարէքէթը մէմնունէհէլերի, թագ՝ իւ թէրպիյէլերիմիզ նէ պիր ալամէթը սարիհէ օլտուզընատան պաշգա մէտհիյաթէ հաճէթ կէօրմէյիզ։

Եւրոբանընը ագլ գուվվէթի։

365 Նոյէմբր Մէճմուատան պագիյէ։

Պու պահսընը իւզերինէ պիր ազուզունճա եազմամըզ ֆարզ օլուր, չիւնքի ագլ գուվվէթի ասլը գուվվէթը միսիլ իւ ճիսմանի, եանի կէօրիւլիւր, թուրթուլուր վէ գաբըլար պիր գուվվէթ տէյիլ տիր իլա մանէվի պիր գուվվէթ օլուպ, եալընըզ տասարը իլէ թէճէսսիմ իսէր։ Եւրոբանընը ագլընը, ամթալարըմըզ տախի պիզտէն էվվէլ քէշֆ իթմիշլերը տիր։ Ագլը Ֆրէնիյուսան։ Քէշֆ իթմիշլերը վէ օրատա տուրմուշլար։ Պու գուվվէթին նէ օլտուզունու լայրգը վէճհիլէ աղնամագ իշիւն, իպթիտա ագլն նէ օլտուզունու աղնամագ լազըմ կէլիր, վէ պու տա ագլ գուվվէթինի գուլանմայան պիր ճէմիյէթ պէյնինատէ կիւճ պիր մէսէլէ տիր։

Իմտի կէօրէլիմ իպթիտա քի, ագլ նէ տիր։ Ագլա իլմճէ մանա վէրմէք գօլայ չէյ տիր. վէ պրամաթանո-Ռիւն եախոտ իլմի մանթրգա աշնա օլանպար, ագլն նէ օլտուզունա էյիտէն վագրֆ օլմուշլարտըր, լաքին մատամ քի ագլն նէ օլտուզունու ահալի իւ նասէ աղնամամագ տըր միւրատտըզ, օլ հալտէ իլմտէն խարրճ պիր եօզ իլէ աղնամամըզ ֆարզ օլուր։

Հեր քէս պիրազ սիւշիւնտիյիւ հալտէ չար չապրգ կէօրիւր քի քէնտիսի եարատըմըշ պիր շէյ տիր, լաքին էթրաֆընատա քէնտինատէն պաշգա եարատըմըշ շէյլեր տէ վար. վէ քէնտիսի էզհեր ճիհէթ օնլարա պաղլը տըր։ Պիր ատամ պիլթիւն էօմրիւնիւ եալընըզ կէչիրսէ տախի, եինէ տիւնեանէն սայըս եարատըմըշ

ԲԱՑՈՒՄՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԳԻՆՈՎԻՆԵՐԻ ԵՎ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ

ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԳԻՆՈՎԻՆԵՐԻ ԵՎ ԱՎՏՈՄՈԲԻԼԱՅԻՆ ՄԱՍԻՆ ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԱՎԱՆԴԱՅԻՆ ԿԱՆՈՆԱԳՐԻ ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ ԿԱՏԱՐՎԱԾ ԱՇԽԱՏԱՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

Մրցակցող ընկերությունները	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ	Ավանդային գրքույկ
Ամանորյա	10 Հունվար	11 Սեպտ.	12 Հոկտ.	13 Նոյեմ.	14 Դեկտ.	15 Հանր.	16 Հանր.	17 Հանր.
Գինովին	4860							
Ամանորյա								
Լոնդոնի	3 տղա							
Փարիզի								
Նյուքասլի								
Գլասգոյի								
Ինչպես								
Լիվերպուլ								
Ամանորյա	3 մարդ							
Գլասգոյի								
Ամանորյա								
Ամանորյա								
Ամանորյա